

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Grecya. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 27. listopada. Dnia 24. listopada 1855 wyszła z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie i została rozestana część XII. oddziału I. Dziennika rządowego z 1855 roku dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie.

Część ta zawiera:

- Nr. 152. Rozporządzenie ministerstwa wyznań i oświecenia z d. 2. września 1855, co do przedłużenia działalności prowizorycznej ustawy o organizacyi władz akademicznych.
- Nr. 153. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 3go września 1855, którem objaśnia się postanowienie najwyższego patentu z d. 23. marca 1852 nr. 77. dziennika praw państwa, co się tyczy działalności rozporządzeń dodatkowych w mieście Krakowie i jego okręgu, odnoszących się do przedmiotów powszechnego kodexu ustaw cywilnych.
- Nr. 154. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych i ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z d. 4. września 1855, mocą którego wydaje się przepis o konkurencyi krajowej do gościńców w królestwie Węgierskiem.
- Nr. 155. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych i ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z d. 4. września 1855, mocą którego wydaje się przepis o konkurencyi krajowej do gościńców w królestwach Kroacji i Sławonii.
- Nr. 156. Toż samo w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim.
- Nr. 157. Toż samo w Wielkiem księstwie Siedmiogrodzkim.
- Nr. 158. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 10go września 1855, mocą którego podają się do wiadomości zmiany przepisów celnych, co się tyczy przedmiotów nieprawdźiwie pozłacanych lub posrebrzanych.
- Nr. 159. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 13go września 1855, tyczące się ograniczenia obreńców portów wolnych Fiumy, Bukkari i Portoré i zmian sprowadzonych z tego powodu w ustanowieniu urzędów celnych.
- Nr. 160. Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z d. 3. września 1855, co się tyczy kompetencyi komisji krajowych co do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych, tudzież co się tyczy sądów do rozprawy i rozstrzygnięcia w sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom patentu z dnia 5go lipca 1853 r. nr. 130 dziennika praw państwa.
- Nr. 161. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 10. września 1855, o ustanowieniu władz górniczych pierwszej instancyi do zarządu regale górniczego w krajach koronnych Galicyi, Krakowa i Bukowiny.
- Nr. 162. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 10. września 1855, dotyczące objaśnienia wyrazu „półboże“ w myśl taryfy celnej.
- Nr. 163. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 13. września 1855, co się tyczy sposobu, w jaki uiszczoną być ma opłata od obwieszczeń.
- Nr. 164. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 13. września 1855, co do sposobu opłacenia należności od dokumentów, ulegających w użyciu wedle ustawy wyższej należności stęplowej.
- Nr. 165. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 17. września 1855, mocą którego ze względem na nowa polityczno-sądową organizacyę królestwa Czeskiego, ograniczone zostają nanowo okręgi urzędowe, przydzielone starostom górniczym w Kuttenbergu, Przybramie, Pilźnie i Komotawie.
- Nr. 166. Rozporządzenie ministerstw sprawiedliwości i finansów z dnia 22. września 1855, o ustanowieniu własnego wyższego sądu dochodowego dla Krakowa i Galicyi zachodniej.

Nr. 167. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 21. września 1855, co się tyczy postępowania celnego z surogatem wina w handlu zachodzącym, tudzież z tak zwanym proszkiem winnym.

Nr. 168. Rozporządzenie najwyższej władzy policyjnej z dnia 26go września 1855, mocą którego powszechnie zakazuje się dzieło drukowe: „Wojna wschodnia w latach 1853 i 1854 aż do końca lipca 1855 roku“, wydane przez Józefa Klapkę.

Nr. 169. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 28go września 1855, mocą którego wydają się niniejszem postanowienia objaśniające co do postępowania z przedmiotami hipotecznymi w mieście Krakowie i okręgu jego.

Nr. 170. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 1. października 1855, objaśniające przepis z d. 30. grudnia 1854 r. część II. nr. 5. dziennika praw państwa z roku 1855, o noszeniu znaku żałoby nadwornej na uniformie urzędników rządowych.

Nr. 171. Rozporządzenie ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 2. października 1855, mocą którego obwieszczone zostają postanowienia najwyższej uchwały z dnia 25. września 1855 roku, o regulacyi nauk prawnych i politycznych po austryackich uniwersytetach i akademiach prawnych wraz z zarządzeniem przepisów wykonawczych, z onychże bezpośrednio wypływających.

Nr. 172. Patent cesarski z dnia 30. września 1855, a dotyczący podatków bezpośrednich na rok administracyjny 1856.

Nr. 173. Objasnienie ministeryalne z dnia 3go października 1855, o rozszerzeniu istniejącego od roku 1852 między Austryą i Bawaryą układu względem obopólnego dozwoleń sądowej pogoni i niesienia pomocy oddziałów żandarmerji w wypadkach elementarnych.

Nr. 174. Rozporządzenie ministerstw spraw zagranicznych, wewnętrznych i sprawiedliwości z dnia 3. października 1855, względem najwyższego zatwierdzenia pozostawionego od Jego Mości Cesarza Ferdynanda od osoby Jego królewskiej Wysokości Arcyksięcia Maksymiliana, jako Wielkiego Mistrza zakonu niemieckiego, wolnego prawa dyspozycyi majątkiem zakonu niemieckiego aż do sumy 10.000 złr.

Sprawy krajowe.

(Przyjmowanie uczniów do akademii wojskowych.)

Wydana była — píše *Lit. kor. austr.* — roku zeszłego broszura zawierająca przepisy, w jaki sposób przyjmują się uczniowie do c. k. akademii wojskowych. Chciano tem ułatwić rodzicom i opiekunom drogę, i obznajomić z prawidłami, jakich się trzymają owe zakłady.

Lecz że broszura owa uważała stan akademii wojskowych jako już ostatecznie zorganizowany, a który właściwie dopiero z rokiem 1856/1857 nastąpi, nie od rzeczy będzie wytknąć bliżej ogólne warunki, pod którymi przyjmować się będą uczniowie.

Juz ostatniemi laty ograniczona była liczba przyjęcia w akademiach Neusztadzkiej i Inżynieryi, dlatego, iż poprzybywały przygotowane Instytutu kadeckie, i że kurs nauk po akademiach na cztery lat ograniczono. Dopiero z przyszłym rokiem szkolnym 1856 od 1. października zaczną uczniowie Instytutów kadeckich wstępować do akademii wojskowych, i wtedy otwartem także zostanie miejsce i dla prywatnych.

Dogadzając życzeniu tych, którzyby chcieli umieszczać uczniów w tych akademiach, podajemy ku wiadomości przepisy, jakich się akademia trzymać będzie w szczególności w roku przejścia z instytutu kadeckiego do akademieznego.

Przedewszystkiem pamiętni być winni rodzice i opiekunowie takich tylko polecać aspirantów, o których fizycznym i umysłowym usposobieniu do stanu wojskowego są przekonani. Akademia co do tego najsurowsze zachowuje przepisy. Aspirant na wstępie złożyć musi ścisły examin z nauk przygotowawczych, i podać się pod sąd naczelnego lekarza w zakładzie; co jeżeli zupełnie nie wypadnie na jego zaletę, oddalonym będzie bez względu na wszelkie inne świadectwa szkolne i dawniejsze lekarzy.

Nie może oprócz tego być przyjętym do c. k. Neusztadzkiej akademii, do akademii artyleryi i do akademii inżynieryi żaden nizej lat 14, ani wyżej lat 16 wieku, a posiadać musi nauki, które się traktują w czteroletnim kursie po c. k. instytutach kadeckich. Nauki te są:

1) Stylistyka niemiecka, wprawna z teoryi i praktyki we wszystkie rodzaje pisma.

- 2) Historia naturalna w ogólności.
- 3) Język francuski. Oprócz gramatyki umieć z niemieckiego na francuskie tłumaczyć.
- 4) Geografia powszechna.
- 5) Historia starożytnych i średnich wieków.
- 6) Geometria i Trigonometria prosta i kwadraty (sposobem algebraicznym).
- 7) Rysunki.

Do tych nauk mógł się aspirant usposabiać z książek przepisanych w niższych gymnazyjach i w szkołach realnych; ale z korzyścią i ułatwieniem w dalszych naukach będzie dla niego, jeżeli się w matematyce ćwiczył z książek majora Ghilain d'Hembyze przepisanych w c. k. instytutach kadeckich.

Kto do c. k. akademii marynarki wstąpić pragnie, posiadać musi kurs nauki dwuletni w instytucie kadeckim, a wieku liczyć lat 13 spełna i nie więcej. Nauki zaś przygotowawcze, które mieć powinien są:

- 1) Język niemiecki; dokładna znajomość gramatyki i składni.
- 2) Język francuski; dokładna znajomość zwrotów słowa regu-larnego i wprawne czytanie.
- 3) Geografia; wstępne wiadomości kosmograficzne i geografia Europy.
- 4) Historia, z wieku starożytności.
- 5) Arytmetyka i z Algebry kwadraty pierwszego rzędu.
- 6) Rysunki.

Rękę powinni mieć wprawna do prędkiego i czytelnego pisa-nia; — nadto posiadać naukę religii odpowiednią wiekowi swemu.

Kurs nauk po wszystkich c. k. akademiach jest czteroletni; po ukończeniu mianuje Jego cesarska Apost. Mość na wniosek najwyższej komendy wojskowej akademika podporucznikiem drugiej klasy. Akademicy z Neusztadu wstępują do piechoty, uczniowie z akademii artylerji do artylerji, zaś z akademii inżynierji do inżynierji lub do korpusu pionierów. Ci co byli w akademii marynarskiej, idą na kadetów do korpusu marynarki, a po odbyciu kursu praktyki mianowanie otrzymują podporuczników okrętowych.

W tych wszystkich c. k. instytutach umieszczonym być może uczeń albo na koszt własny, albo na koszt fundacyi, która jest lub rządowa, lub krajowa, albo też prywatna. Starając się o umieszczenie na koszt fundacyi rządowej, udawać się winni rodzice i opiekunowie do wojskowych władz krajowych; jeżeli zaś fundacya jest krajowa, podanie o przyjęcie idzie przez c. k. Namiestnictwo lub inną najwyższą władzę krajową; a zaś jeżeli fundacya jest prywatna, stosować się należy do przepisu, jaki fundator postanowił.

Kto na koszt własny ucznia umieszcza, ma się najprzód prenotować u wojskowych władz krajowych i obowiązać, że opłacać będzie pierwsze trzy lata po 600 zlr., ostatni zaś czwarty rok 800 zlr. Ale przestrzedz musimy, że prenotacya nie jest już koniecznością przyjęcia; warunkiem ostatecznym przyjęcia jest udowodnienie przy examinie zdolności i usposobienia, jakich wyz wspomniane przepisy akademii wymagają.

Ekwipują się akademicy, występując po odbyciu kursu nauk, jeżeli nie są na funduszu rządowym, albo z tego co im fundacya zapewnia, albo ze swego; mianowicie, muszą uczniowie z akademii Neusztadzkiej, jeżeli chcą przejść do kawalerji mieć z domu zapewnionych 1000 zlr. na wyposażenie, nadto 25 zlr. najmniej miesięcznie dodatku do pensji.

Statuta c. k. uprzywilejowanego austriackiego instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu.

(Ciąg dalszy. Ob. nr. 267. G. L.)

VI. Rozdział.

Osobne prerogatywy instytutu kredytowego.

§. 61. Towarzystwo przybiera orła cesarskiego z napisem: „C. k. uprzywilejowany austriacki instytut kredytowy dla handlu i przemysłu“ i zapozwany podlega we wszystkich sprawach spornych, w których nie zachodzi kompetencya osobnej realnej lub kauzalnej zwierzchności sądowej — c. k. sądowi handlowemu w Wiedniu.

§. 62. O umorzeniu akcyi zatraconych, kwitów intermalnych, obligacyi i innych dokumentów instytutu kredytowego lub filii jego, podawać należy próśby również do c. k. sądu handlowego w Wiedniu. Sąd pomieniony załatwiać będzie te sprawy według przepisów istniających względem umorzenia publicznych papierów skarbowych.

§. 63. Falszowanie, jak niemniej i podrobienie jakichkolwiek ze strony instytutu kredytowego wydanych dokumentów podlega karze postanowionej za falszowanie lub podrobienie dokumentów publicznych.

§. 64. Wszystkie dokumenta wydane przez instytut kredytowy w sprawach wymienionych w §§. 4 i 5, z wyjątkiem akcyi, wexłów i obligacyi oprocentowanych, tudzież umów o majątek nieruchomy — wolne są od opłat przepisanych najwyższym patentem z 9. lutego 1850.

§. 65. Wszystkie zawiadomienia sądowe, w szczególności zaś wszystkie zakazy ciążące na kwotach pieniężnych lub efektach złożonych w instytucie na rachunek osób trzecich, tudzież wszelkie inne rozporządzenia sądowe wręczać należy za pośrednictwem c. k. sądu handlowego w Wiedniu dyrekeyi, która inaczej nie jest obowiązana do ich przyjęcia.

Instytut kredytowy może w takim razie pieniądze lub efekta zakazem obłożone złożyć w c. k. sądzie handlowym w Wiedniu,

lub na czas trwającego zakazu zatrzymać u siebie. Gdyby w ciągu tego czasu należała się od instytutu kredytowego jaka wypłata kwoty zakazem obłożonej, w takim razie instytut nie jest obowiązany do płacenia procentów.

§. 66. Austriackiemu instytutowi kredytowemu przysługują prawo regresowania się przed wszystkimi innymi wierzycielami bez sądowej przy tem pomocy z tych pieniędzy, efektów lub papierów mających wartość pieniężną, jakie mu od dłużnika lub *dlań* dla większej pewności instytutu oddane będą, lub do posiadania, których przyjdzie w drodze czynności statutami wskazanej i dozwolonej.

Tylko o zlicytowanie tych efektów, które wyłączone są z obrotu giełdowego, dopraszać się ma u c. k. sądu handlowego w Wiedniu. Pozwolenie do tej licytacji dane być ma instytutowi kredytowemu zaraz po przedłożeniu wykazu kwoty wierzytelnej, a sama licytacja odbyć się ma w jednym tylko terminie.

Efekta przyjmowane na giełdzie kaze instytut kredytowy sprzedawać w takim razie przez przysięgłego senatu giełdowego na c. k. giełdzie wiedeńskiej.

§. 67. Dochodzenia pretensji wierzytelnych Towarzystwa do przedmiotów wspomnianych w §. 66. nie tamuje ani śmierć dłużnika lub właściciela, ani rozpisanie konkursu do przyszłego ich majątku. Towarzystwo ma tylko obowiązek złożyć kwotę pozostającą po zaspokojeniu swej wierzytelności do masy sukcesyjnej lub konkursowej.

§. 68. Nawet dawniej już nabyte prawa osób trzecich do przedmiotów oddanych instytutowi kredytowemu dla jego zabezpieczenia przez dłużnika lub na jego rachunek mają tylko wtenczas pierwszeństwo przed wierzytelnością Towarzystwa, jeżeli te dawniejsze prawa wiadome mu były przy oddaniu przedmiotów wspomnianych, lub jeżeli istnienie ich było widoczne i niezaprzeczone.

(Dokończenie nastąpi.)

Ameryka.

(Wzmocnienie eskadry amerykańskiej na morzu śródziemnem. — Domowe zamieszki w Boliwii.)

Komisarz Stanów Zjednoczonych na morzu śródziemnem zajął paropływu i szalupy dla wzmocnienia floty, a to dla krytycznopolitycznego położenia Neapolu w ogóle i w szczególności.

— Okretem „Atrato“ nadeszły wiadomości z Valparaiso po dzień 29. września. Z Chili tyle ważnego, że kongres jest odroczo-ny. Zaś z Boliwii piszą, że zaledwo eksprezydent Belzu odpłynął, już na różnych punktach kraju wybuchły ruchy rewolucyjne. Dnia 16go września podnieśli w Pukanori chorągiew buntu pułkownik Gutierrez, doktor Tapia, jenerał Lanza, tudzież pułkownicy Montalva, Yanes, Marin i inni. Jenerał Molena wystąpił w 100 ludzi i 2 działa naprzeciw buntownikom, za zbliżeniem się jego opuścił Lanza miasto, lecz wkrótce jednak dognały go wojska rządowe, przyczem poległo dwóch naczelników rewolucyjnego ruchu, Zapata i Moscoso. Dalsze powstanie zaszło w Corococo pod dowództwem dra. Linarès i kilku innych stronników, ale przytłumiła je gwardya narodowa i oddział kawalerji, które towarzyszyły panu Belzu podczas jego odjazdu. — Linarès, tudzież inni naczelnicy powstania umknęli. Również w innych częściach Boliwii burzyli się mieszkańcy. — W Peru był jeszcze ciągle zgromadzony konwent narodowy.

Hiszpania.

(Przesilenie nie ustaje. — Doniesienia z Aragonii. — Artykuł 6ty konstytucyi. — Wiadomości bieżące. — Miasto Italic; wstrząśnienie ziemi.)

Madryt, 16. listopada. Przesilenie trwa ciągle, gdyż ministerym nieprzyjęto podaj dymisyę p. Olozagi i on podania nieodwołał. Na posiedzeniu Kortezów wzięto znów pod rozpoznanie tę kwestyę, która przesilenie wspomniane sprowadziła. Rzeczą prawdopodobną, że sprawozdanie wydziału popierające p. Olozaga utrzyma się z propozycyą swoją, w którym to razie łatwo przyjść może do modyfikacyi gabinetu. Dziś odczytał minister finansów, Bruil, projekt reformy celnej. Depesza kapitana jeneralnego Gurrea z Saragossy donosi o obsadzeniu przezeń wojskiem rozmaitych miejsc w Aragonii, w których niedawno wszczęto zawiechrzenia i że przystąpi niezwłocznie do rozbrojenia gwardyi narodowej. Zaburzenia te wszczęły się z przyczyny przywrócenia podatku konsumcyjnego i tp., i były bardzo groźne i niebezpieczne. Espartero otrzymał w tej mierze dokładne sprawozdanie od kapitana jeneralnego, p. Gurrea.

— Zredagowany teraz artykuł 6ty brzmi w te słowa, że Hiszpanie wybrani być mogą bez względu na brak tytułu szlacheckiego do wszystkich urzędów publicznych. Sam tylko Rios Rosas nie chciał przyjąć tej poprawki; żądał uchylecia paragrafów wspomnianych o tytułach szlacheckich i zaproponował oświadczyć po prostu, że każdy Hiszpan może dostać się do urzędowania i na posadę publiczną w miarę swoich zasług i zdolności.

— Dziennik „Leon espagnol“ donosi, że władze sewilskie dozwolily inżynierowi trudniącemu się reparacyą gościńca wiodącego do Estremadury użyć do tego materyalu z ruin miasta Italic, które Wandalowie zburzyli w 5tem stóleciu, lecz lord Howden chcąc ocalić te szczątki starożytne z tem się oświadczył, że zapłaci wartość tego materyalu. — Jenerał van Halen, hrabia Perecamps i prezydent wyższego trybunału wojny i marynarki zachorował niebezpiecznie. — Wczoraj zeszedł z tego świata w Madrycie mowca znakomity, Joachim Marya Lopez, były prezydent rządu prowizorycznego roku 1843. — Dnia 11go b. m. doznano w Murcyi, Kartagenie i w niektórych innych miejscach dwóch gwałtownych wstrząśnień ziemi.

Francya.

(Nowiny dworu. — Pogłoska za pokojem. — Gwardya stu ma zostać. — Składka Senegalów. — Dochody z cel. — Wzrost ludności algierskiej. — Wykaz banku.)

Paryż, 21. listopada. Cesarz robił wczoraj z księciem Cambridge wycieczkę do Rambouillet i do St. Cloud. — Jakaś depeza londyńska wspomina o pogłoskach, że za staraniem Króla belgijskiego mają się rozpocząć nowe układy o pokój. Króla belgijskiego oczekują z końcem tego tygodnia w Paryżu. — Rozwiązanie gwardyi stu, mówią że nienastąpi, tylko, że niebędą więcej rekruci jej wybierani z pomiędzy podoficerów armii. — Podług wykazów urzędowych wynosił dochód z cel przywozowych w pierwszym półroczu 1855 o 44 milionów franków więcej, niż w tym samym czasie w roku 1854. — Jak donosi *Monitor* przysłał gubernator Senegalu ministrowi marynarki 2451 franków, które złożyli mieszkańcy tej kolonii z własnego popędu dla armii orientalnej. *Monitor* wychwala przy tej sposobności krajową ludność kolonii, którzy do tamtejszej wojny dostarczają walecznych ochotników, gotowych zawsze przelewać swą krew w sprawie Francyi. — Podług *Monitora* pomnożyła się kolonialna ludność Algieru w ostatnim kwartale po obliczeniu ukończonym w czerwcu r. b. w porównaniu z przedostatnim kwartałem o 4667 głów. Prawie taki sam przybytek okazał się w poprzednim kwartale. Przyczyna tego ma być wzmagające się nieustannie wychodźstwo z Europy, a mianowicie z Francyi i Hiszpanii, a z drugiej strony coraz pomyślniejsze widoki otwierające się dla kolonistów algierskich. Najlepszy przykład pomyślnego wzrostu kolonii algierskich podaje znajdująca się teraz w kwitnym stanie kolonia St. Denys du Sig, której ludność z 947 głów w roku 1853 urosła na 3533 w roku 1855.

— *Monitor* podał przed kilku dniami miesięczny wykaz stanu banku Francyi z d. 8. listopada. Dla ocenienia sytuacji należy tu przypomnieć, że w pierwszych dniach października widział się bank spowodowanym przy nadzwyczajnie wielkiej potrzebie podwyższyć eskompt na 6pct., a zaliczki na papiery kolei żelaznych zniżyć na 30pct. i postanowiono równocześnie nie eskomptować weksłów zapadłych przed 78 dniami. Ale od 20. października polepszyło się położenie banku, a żądanie pieniędzy znacznie się zmniejszyło. Do banku wpłynęły sumy z zagranicy i można się spodziewać, że polepszenie na targowicy pieniężnej ciągle się będzie wzmacniać, bo jest w obiegu bardzo dużo gotowych pieniędzy, a z Anglii nadchodzą także pomyślniejsze doniesienia. — Obieg banknotów zmniejszył się w Paryżu o 25, a w kantorach banku o 10 milionów, tak iż ogółowa suma banknotów spadła na 614 milionów przy zapasie gotówki w sumie 231 milionów, bank ma przeto 95 milionów nad przepisany zapas $\frac{1}{3}$ części wydanych banknotów. — Podwyższenie dyskontu na 6pct. i redukcya czasu zapadłości na 75 dni, wywołały zmniejszenie zapasu portefeuille o $24\frac{1}{2}$ milionów. Również zmniejszyły się z powodów przytoczonych zaliczki na papiery kolei żelaznych i inne o $32\frac{1}{2}$ milionów.

Następujący jest w okrągłych sumach stan głównych pozycji dzisiejszego bilansu w porównaniu z poprzedzającym:

	9. września	11. październ.	8. listopada
Zapas gotówki	288 $\frac{1}{2}$ mil.	232	210 $\frac{1}{2}$
Portefeuille	431	479	455 $\frac{1}{2}$
Zaliczki na papiery państwa	168 $\frac{1}{2}$	161	129
W obiegu	658	649	614
Rachunek skarbu państwa	131	101 $\frac{1}{2}$	71
Rozmaite rachunki	146	175	157 $\frac{1}{2}$

Belgia.

(Deputacya z adresem na mowę od tronu. — Odpowiedź Króla.)

Bruxela, 21. listopada. Wielka deputacya izby reprezentantów doręczyła dziś Królowi adres odpowiedzi na mowę od tronu. Gdy prezydent Delahaye odczytał adres, odpowiedział Król temi słowy:

„Moi panowie! Dziękuję Wam za niezmienną sympatyę i uczucia przychylności, jakie izba reprezentantów wyraża mi przez swój organ. Możemy z prawdziwą radością spoglądać na obraz dwudziestu pięciu pierwszych lat naszej niezawisłości. Belgia i jej dynastia połączyły się szczerze, by niepodległość tę zapewnić i utrwalić; w tem też prawdziwe dobro kraju, gdy się zawsze zgadzać będą i dążyć do jednego celu.“

Szwajcarya.

(Administracya radykalistów w Fryburgu. — Minister szwajcarski nie przyjmuje orderu legii honorowej.)

Donoszą z Szwajcaryi: Po raz pierwszy, odkąd radykaliści administrują Fryburg, będą przychody przewyższać roczne wydatki kraju. — Minister szwajcarski w Paryżu, pułkownik Barmann odmówił przyjęcia orderu legii honorowej, który mu Cesarz Napoleon przeznaczył, usprawiedliwiając się artykułem 12. konstytucyi szwajcarskiej, którym rozporządzono że „Niewolno żadnemu z członków władz federacyjnych przyjmować od rządów zagranicznych ani penyi, ani płacy, ani tytułów, ani darów, ani orderów.“

Włochy.

(Izba turyńska składa adres na mowę od tronu. — Pobyt królowy Amelii. — Sposoby załatwienia sporów między państwami Włoskimi. — Pralat Dworu rzymsk. w misji do Ameryki. — Napady i rozboje publiczne. — Ujście Manzinięgo. — Potoczne.)

Turyń, 19. listopada. Senat i izba druga mieli zaszczyt złożyć dziś Jego Mości Królowi adres w odpowiedzi na mowę od tronu.

Królowa Amelia opuści Cornegliano i przeniesie się na zimę w jaśniejszy klimat miasta Nervi, gdzie już pałac *Sera* dla niej najęto.

— Nieporozumienia z Toskanią będą zapewne wkrótce w dobry sposób załatwione. Mocarstwa pośredniczące podały sposób ku zaspokojeniu stron obupólnych. Sardynia trzymać się musi w tej mierze toru dawniej już przez siebie w podobnym zdarzeniu wytkniętego. Roku bowiem 1846 nie chciał rząd sardyński przyjąć pana Thuriot de la Lozière w charakterze francuskiego attaché przy poselstwie, i tem samem uznał prawo, jakiego teraz Toskani odmawia. Lecz co w tem najgorsza, to właściwie te cierpkie korespondencye między p. Baldasseroni'm i hrabią Sauli. Zaczyna zepewne od cofnięcia tych pism nieprzyjemnych, a po tem oświadczy Toskani, że gotowa przyjąć posła i mianować równocześnie ministra swego przy Dworze turyńskim. Sardynia więc wysłała poselstwo, w którym nie będzie ani hrabia Sauli, ani hrabia Casati. — Między Sardynią i kuryą rzymską spór jeszcze nie załatwiony, lecz Francya wdała się w tę sprawę i to przynajmniej wyjednała, że Sacro-Colegio poprzestanie na dotychczasowych allokucjach konsystoryalnych, i nie ogłosi odpowiedzi na memorandum sardyńskie.

— Z Rzymu piszą do *Journal des Debats* z 15. listopada: „Monsignor Talbot został mianowany pralatem Dworu papieżkiego i udaje się do Ameryki, by załatwić niektóre sprawy między biskupami amerykańskimi i stolicą papieżką. — Książe Chigi umarł przedwczoraj, był marszałkiem tajnej rady (conclave), która to godność jest dziedziczną w jego rodzie. — W sobotę przytrzymany został szybkoż o $3\frac{1}{2}$ mili od Porta Maggiore. Podróżnym miano zabrać 740 piastrow rzymskich. W następnym poniedziałek doznał szybkoż w tem miejscu tego samego losu. — Przedwczoraj schwytała policya w ulicy Laurina niedaleko placu Piazza del popolo skazanego przed dwoma laty w procesie z 15. sierpnia na dożywotne więzienie zbrodniarza politycznego imieniem Manzini, który udawał obłąkanego i przed trzema miesiącami umknął ze szpitalu, gdzie był umieszczony. Na jego nieszczęście polityczni przyjaciele jego nie byli w stanie dostarczyć mu środków na to, by mógł wynieść się z Rzymu.“

Niemce.

(Hr. Tolstoj z listem Cesarza do Berlina. — Zasady kodeksu karnego przy marynarce.)

Morning Advertiser donosi, że adjutant J. M. Cesarza Alexandra hrabia Tolstoj przybył do Berlina z własnoręcznym listem swego Monarchy do Jego Mości Króla pruskiego.

— Prawa pruskie niezawierają wyraźnych przepisów, jak karać zbrodnie popełnione na pruskich okrętach. W uzupełnieniu więc prawodawstwa przyjął wyższy trybunał w tej mierze następujące zasady: 1. pruski okręt na otwartym morzu i na obcych wodach należy uważać za pruskie terytorium; 2. popełnione na pruskich okrętach i na otwartym morzu karygodne czynności, należy uważać, jak gdyby w Prusiech popełnione były; 3. te czynności popełnione na otwartym morzu nie tracą przeto tego charakteru i wynikające zład podległości sprawcy pod karną ustawę pruską, chociaż okręt zawinie do portu takiego kraju, do którego sprawca jako poddany należy; 4. karygodne czynności, popełnione w obcych portach między załogą okrętową lub pasażerami okrętu, niewymierzone ani przeciw obcemu krajowi, ani przeciw jego poddanym, należy również jako w Prusiech popełnione uważać.

Grecya.

(Otwarcie izb. — Treść mowy od tronu. — Przyjaźne związki Grecyi z Ameryką.)

Ateny, 16. listopada. Izby otwarte dnia 12. b. m.: wszyscy ambasadorowie byli obecni na uroczystości otwarcia. Jego Mość Króla przyjęło zgromadzenie hucznie okrzykami: „Niech żyje!“ Królewska mowa od tronu tak opiewa w treści: Modyfikacye gabinetu okazały się potrzebne dla wykonywania praw konstytucyą nadanych; miłość narodu i liczne dowody jego przychylności napawają serce monarchy prawdziwą radością; przestrzeganie ścisłej neutralności ustaliło stosunki przyjaźni Grecyi z mocarstwami sąsiednimi; stosunki przyjaźni z mocarstwem sąsiednie możyły wzajemnie obrót handlowy i nawigacyjny; nieznaczne nieporozumienia ze Stanami zjednoczonymi załatwiono; przeciw cholerze przedsięwzięto stosowne środki; okazała się także potrzeba surowych środków dla zachowania bezpieczeństwa publicznego; wypracowanie kodexu cywilnego zajmuje rząd nieustannie. Nakoniec przyrzekł Król, że będzie przedłożonych kilka projektów do ustaw.

— Obecność amerykańskiego ajenta A. Prior i towarzyszącej mu eskadry miała obok politycznego zamiaru także rzeczywisty, to jest odebranie wynagrodzenia dla amerykańskiego konzula King, którego przemocą zmuszono do odstąpienia swego gruntu. W przeszłym roku nie przywiódło wzbranianie się naszego rządu ani do zapłaty ani do zagrożenia środków odwetu; obecnie jednak zgodzono się śpiesznie na załatwienie kwestyi spornej, a konzul King otrzyma sumę wynoszącą niemal 20.000 dolarów amerykańskich. Ale ta okoliczność ma wielką wagę, że gabinet washingtonski zaproponował greckiemu rządowi mianowanie stałego amerykańskiego posła w Atenach. Królowi przedstawiono naczelników stojących tu na kotwicy dwóch fregat amerykańskich.

Z teatru wojny.

Doniesienia z nad czarnego morza.

(Przegląd działań wojennych z pism p. Kotzebuego. — Utarczki pod Redutkale. — Raport z pójścia Kozaków.)

Nadintendant wojennej kancelaryi księcia Gorczakowa rzeczywisty radca stanu Kotzebue wydał temi czasy przegląd wszystkich

działań wojennych od chwili upadku Sebastopola. Między innemi powiada:

W ciągu września i na początku listopada otrzymała armia rosyjska znaczne posiłki, składające się z korpusu grenadierów i z milicyi gubernii orelskiej i tułskiej. Wódz więc rosyjski posiada w tej chwili nadto dostateczne środki, by dosyć wielkie przed nieprzyjacielem nagromadzić siły, jeśliby stanowczo coś od strony Eupatoryi przedsięwziąć zamysłał. Może to się nawet stać w ten sposób, że na wyżynach Mackenzie i we wszystkich innych stanowiskach broniących przystępu do północnych części Sebastopola, pozostanie załoga dostateczna, aby każdy napad nieprzyjaciela odeprzeć jak najpomyślniej. Trudno jest zaprawdę odgadnąć, co nieprzyjaciel nadal przedsięwziąć zamysła. Prawdopodobnie będzie on starał się obejść skrzydła nasze, lub wpaść nam w zaplecze. Łatwo więc może nastąpić, że od Kierczu i Jenikale, gdzie znacznie siły swe pomnożył, rozpocznie poruszenia zaczepne, lecz bezowocne, bo jak powiedziane posiada teraz naczelną wódz rosyjski tak znaczne siły wojenne, że wcale niebędzie mu trudnem, wzmocnić korpusu generała barona Wrangel, który zasłania od strony Kierczu ostateczne lewe skrzydło armii krymskiej. To samo da się zastosować do wybrzeży morza czarnego od ujść Dunaju do samego Perekopu. Wszędzie są masy piechoty tak dobrze rozstawione, że na każde zawołanie mogą się w najkrótszym czasie w rozmaitych skoncentrować punktach, mianowicie zaś około Mikołajewa i Perekopu. Miasto ostatnie tak jest jeszcze zewsząd otoczone baterjami, że wygląda jak wielki oszańcowany obóz. Do mostów i przewozów, jakie dotąd na Dnieprze i Bogu istniały, przybyło oprócz tego dla łatwiejszego połączenia wojsk z obu stron rzeki, kilka nowych mostów, z których szczególnie jeden zadziwia tak silnością swej budowy, jak śmiałością budowl.

— Na otrzymaną wiadomość, że Turcy wypędzili z Redut-Kale pewną liczbę koni na puszę pod Midhoczą (o trzy mile od Redut-Kale nad morzem w kierunku do Nabat), rozkazał szef guryjskiego oddziału wojskowego, książę Bagration Muchrański assawule Mogilnemu, aby z oddziałem kozaków uderzył na Turków i konie te zabrał. Assawula wspomniany wyruszył 9go października z oddziałem 100 ludzi z konnej milicyi i 120 kozaków pieszych i konnych ku Midhoczy, ustawił żołnierzy swoich częścią w poblizkim lesie, częścią zaś po-nad kanałami i rowami idącymi przez łąkę. Po upływie godziny nadsięgnęli Turcy w sile jednego batalionu wybrzeżem do Midhoczy. Upatrzywszy chwilę sposobną rozpoczęła milicya atak, i kozacy dali ognia równocześnie. Turcy wprawieni zrazu w zamieszanie wkrótce się upamiętali, a widząc przeciwników w małej tylko liczbie stanęli do boju i odstrzeliwali się blisko przez całą godzinę. Nie spodziewając się żadnych już korzyści wojennych cofnął się assawula Mogilny zwoła z swoim oddziałem, poczem i Turcy wrócili do Redut-Kale nie ścigając go bynajmniej. Podczas utarczki raniono 1 oficera, 2 żołnierzy z milicyi i 5 koni. Strata nieprzyjaciela niewiadoma, zwłaszcza że Turcy zabrali z sobą swych poległych.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 23. listopada. J. M. Król sardyński przybył o godzinie 2. po południu do Tuileryów. Ludność witała wjeżdżającego Monarchę okrzykami radości. — Szwedzka akademja „umiejętności wojennych“ mianowała generała Canroberta rzeczywistym swym członkiem.

Londyn, 24go listopada. *Morning Post* donosi za rzecz pewną, że wszelkie pogłoski o zawarciu przymierza z Szwecją są bezzasadne; generał Canrobert ma tylko zlecenie doręczyć królowi Oskarowi krzyż legii honorowej.

Berlin, 22. listopada. Donoszą z Petersburga, że się obecnie odbywają narady względem powszechnego uzbrojenia ludu (narodnoje opolczenie), które w razie potrzeby stanie pod nazwą trzeciego powszechnego zaciągu.

Haga, 22. listopada. Gazeta rządowa ogłasza, że [dotychczasowy minister kolonii *Pahud* mianowany został generalnym gubernatorem posiadłości holenderskich w Indjach wschodnich na miejsce dotychczasowego gubernatora *Duymaer van Twist*, a dotychczasowy radca w ministeryum kolonii *Myer*, objął sprawę kolonialne.

Kurs lwowski.

Dnia 27. listopada	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	5	13	5	16
Dukat cesarski " " "	5	18	5	22
Półimperyal zł. rosyjski " " "	9	3	9	6
Rubel srebrny rosyjski " " "	1	43	1	44
Talar pruski " " "	1	40	1	42
Polski kurant i pięciozłotówka " " "	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 zr. } bez	88	18	88	45
Galicyjskie Obligacye ind. } kuponów	68	40	69	15
5% Pożyczka narodowa }	77	—	77	45

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 27. listopada 1855.		złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po m. k.		68	—
" przedał " " 100 po " "		88	30
" dawał " " za 100 " "		—	—
" żadał " " za 100 " "		—	—

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 27 listopada.	
Obligacye długu państwa 5% 737/8; 4 1/2% —; 4% —; 4% z r. 1850 —	3% —; 2 1/2% —. Losowane obligacye 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 —. Wiedeński miejski bank. —. Węgierski obl. kamery nadw. —; Akcy bank. 924. Akcy kolei półn 202 3/4. Głognickiej kolei żelaznej. —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 521. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akcy niż.-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. 440 złr.
Amsterdam 1. 2. m. 92 1/4 Augsburg 112 1/4. 3. m. Genua — 1. 2. m. Frankfurt 111 2. m. Hamburg 82 z m. Liworno 111 1. 2. m. Londyn 10 - 57. 1. l. m. Medyolan 112. l. Marsylia 130. Paryż 130 1/4. Bukareszt 243. Konstantynopol —. Smyrna —; Agio duk. ces. 17 5/8. Pożyczka z roku 1851 5% lit. A. — lit. B. — Lomb. —; 5% niż. austr. obl. ind. —; innych krajów koron. 68 3/4; renty Como —; Pożyczka z roku 1854 96 7/8. Pożyczka narodowa 77 1/4. C. k. austr. akcy skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 333 1/2 fr.	

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 27. listopada.

Br. Kapri Dominik, z Stawczan. — Br. Kapri Michał, z Chliwestye. — PP. Dół Franciszek, c. k. radca finansowy, z Krakowa. — Kalita Jan, c. k. przełożony pow., z Bolechowa. — Czuczawa Krzyst, z Stanisławowa. — Szczepanowski Tadeusz, z Czajkowiec. — Bogdanowicz Mikoł., z Kremidowa. — Jaruszynski, z Maliwód. — Ustrzycki Walenty, z Zamiechowa. — Hornuzaki Alex., z Krakowa. — Tehorzniński Max., z Koweniec. — Cewiński Zeno, z Telacza. — Ochocki Józef, z Dobropola. — Obertyński Wład., z Sawczyna. — Lewkiewicz Ant., z Kłodnego.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 27 listopada.

PP. Gaus, c. k. generał-major, do Stryja. — Reitzner Felix, do Laszek. — Gross Piotr, do Koniuszek. — Jaruntowski Jan, do Małkowiec. — Gottlieb Felix, do Danileza. — Nowosielski Ludwik, do Zbory. — Peigert Adam, do Złoczowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 26. listopada.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	328.28	— 6.4°	78.2	zachodni s.	pochmurno
2 god. pop.	327.99	— 0.4°	88.1	północny cich.	"
10 god. wie.	327.80	— 8.8°	84.9	" "	jasno

T E A T R.

Dziś: 28. listopada (w 1 abon. nr. 6.)

„**Młody mąż i stara żona.**“

Komedia z francuskiego p. Mozeres 3 aktach.

W piątek: 30. listopada.

Na dochód pana Adolfa Linkowskiego:

„**Gaiganiarz Paryzki.**“

Dramat z francuskiego Felixa Payat w 5 aktach (akt 1 w 2 odsłonach), z poprzedzającym prologiem p. t.:

„**Nad brzegiem Sekwany.**“

K R O N I K A.

Stany zjednoczone północnej Ameryki produkują rocznie, jak się okazuje z wykazów urzędowych przeszło 86,000,000 galonów piwa i innych gorących napojów; przypada więc w przecięciu na każdego mieszkańca po 4 galonów. Uprawa chmielu rozszerza się z każdym rokiem, a państwo Nowy Jork, mające największe browary, zasadziło także najobszerniejsze grunta tą rośliną. Podczas gdy w całym obwodzie Unii uzyskują niemal 3,500,000 funtów chmielu, uprawia samo państwo Nowy Jork przeszło 2,500,000 funtów rocznie. Ale i browary tego samego państwa produkują rocznie blisko 700,000 beczek piwa (*ale, porter, etc.*), co wynosi więcej niż trzecią część produkcji ogólnej. Kapitał obracany obecnie na produkcję piwa i innych napojów gorących, wynosi znaczną sumę 8,334,254 dolarów; ilość chmielu 1294 beczek (à 2400 funtów), liczba robotników 5487 osób. W całym rozległym obwodzie Unii produkowano w roku 1852:

1,117,924 beczek piwa (*ale*), 42,133,955 galonów whiskey, i t. d. i 6,500,500 galonów rumu; do czego państwa Nowy Jork, Pensylwania i Ohio przyczyniły się największym kapitałem i największą liczbą robotników. Nie wiemy jaki wpływ wywarło przeprowadzenie ustawy *Temperanz-Prohibitory Liquor-Law* na produkcję napojów gorących Unii. Przywóz cudzoziemskich win i napojów gorących zamiast zuniejszyć, powiększył się na rzecz kasy publicznej. Jeżeli się powiedzie uprawa w wielkiej ilości dobrego wina, tedy sama przez się upadnie produkcja sztucznych, zdrowiu szkodliwych i oraz kosztownych napojów gorących, a publiczność przychyli się chętnie do szlachetniejszego napoju z winogrodu.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 48. Rozmaitości.